

Rapport etter mottatt studentstipend

Studentens navn	Iselinn Einarina Lund
Tittel på oppgave	“Breaking Barriers: Growth Habitat, Upstream Passage Solutions and Function-Based Evaluation for Juvenile European Eel (<i>Anguilla anguilla</i> L.) in the Kragerø Watercourse”
Beskrivelse	<p>Bakgrunn og formål</p> <p>Hovedmålet med masteroppgaven var å etablere et kunnskapsgrunnlag for adaptiv forvaltning av ål i Kragerøvassdraget, ved å kartlegge potensielt oppveksthabitat i vassdraget, sammenligne økningen i tilgjengelig habitat ved ulike avbøtende tiltak, samt skissere en metode for evaluering av åleledere ved Kammerfoss etter at de er satt i drift.</p> <p>Studietur 1: Havforskningsinstituttet, Austevoll (9.–13. mars 2026)</p> <p>Studieturen til Havforskningsinstituttet i Austevoll ble gjennomført med forsker Caroline Durif (leder av ICES Working Group on Eels (WGEEL) som vert. Gjennom oppholdet fikk jeg innsikt i flere sentrale tema for oppgaven, forskning som er gjort i Norge, utfordringer med dette, hvordan ålen forvaltes i Europa (ålen tilhører en felles europeisk bestand), prosjekter de har gående og behovet for ytterligere kunnskap om den marine populasjonen av ål.</p> <p>Under besøket presenterte jeg foreløpige resultater fra oppgaven og fikk konstruktive innspill og tilbakemeldinger, noe som både ga motivasjon og direkte bidrag inn i oppgaven. Jeg fikk også omvisning på forskningsstasjonen og anledning til å utvide mitt faglige nettverk. Jeg er takknemlig for den fine opplevelsen og for muligheten til å få faglig veiledning fra en av de fremste forskerne på europeisk ål.</p> <p>Studietur 2: Dalane Kraft, Eigersund (13.–15. april 2026)</p> <p>Besøket hos Dalane Kraft ga innblikk i hvordan selskapet arbeider med ål ved sine kraftstasjoner. Sentralt for turen var befaring av Nye Liavatn vannkraftverk, som ble åpnet i 2024. Til tross for at anlegget er konsesjonsløst, var det her etablert toveis vandringsløsninger for ål, blant annet ved bruk av naturlig omløpskanal, en løsning som fortsatt er lite utbredt i Norge. Det var derfor nyttig å få innsikt i prosessen bak etableringen og høre om erfaringer og utfordringer underveis, samt å kunne utveksle erfaringer med fagpersoner som arbeider praktisk med disse problemstillingene. Også her presenterte jeg oppgaven min, og fikk gode og nyttige tilbakemeldinger. Det var ekstra motiverende å få bekreftet at tematikken oppleves som relevant både innen forskningen og i vannkraftbransjen.</p>

Befaringer ved Kammerfoss

I tillegg til de to studieturene gjorde stipendet det mulig å delta på flere befaringer og besøk ved Kammerfoss kraftverk gjennom prosessen med å bygge åleledere. Jeg fikk innsikt i de praktiske og tekniske vurderingene som lå til grunn for utforming og plassering. Å kunne følge prosessen tett på var særlig nyttig for arbeidet med delmål (iii) rammeverk for evaluering etter implementering.

En spesiell takk rettes til Caroline Durif (Havforskningsinstituttet) samt Atle Roger Mydland og Klaudia T. Tolstow (Dalane Kraft) for deres gjestfrihet. Jeg vil også takke Skagerak Kraft og Norconsult for muligheten til å være med i prosjektet på Kammerfoss. Til slutt vil jeg takke Vannforeningen, som gjennom stipendordningen gjorde det mulig for meg å styrke oppgaven min gjennom studieturer og befaringer.

Bilder
HI/
Austevoll

Havforskningsinstituttets forskningsstasjon på Austevoll utenfor Bergen

Undertegnede og forsker Caroline Durif

Bilder
Dalane/
Nye
Liavatn

Naturlig omløpskanal for oppvandrende ål

Nedvandringsløsning for blankét

Klaudia T. Tolstow, Atle Roger Mydland (Dalane Kraft) og undertegnede (Foto: Dalane Kraft)

Bilder
Kammer-
foss

Fra etableringen av fire Åleledere ved Kammerfoss kraftverk nederst i Kragerøvassdraget vinter/Vår 2026